

bb 89. békenagygyűlés nagykanizsán

vid tr szb

1963. május 3.

a májusi leszerelési hónap keretében a nagykanizsai üzemek, vállalatok és intézmények dolgozói pénteken este békenagygyűlést rendeztek a városi művelődési házban. a nagygyűlésen résztvettek a hazánkban tartózkodó angolai, brazil, görög, kubai és román szakszervezeti küldöttek is. dr. szabó györgynek, a hazafias népfront városi bizottsága elnökének megnyitója után kiss gyula, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott beszédet.

a nagygyűlésen több külföldi szakszervezeti küldött is felszólalt. tasulis panajettis, a görög demokratikus szakszervezeti mozgalom küldötte kijelentette, görögország népe azért küzd, hogy ne legyenek görög földön idegen katonai támaszpontok, tengerin pedig polaris-rakétákkal felszerelt hadihajók.

a szabadságáért harcoló angolai nép nevében mbala bernardo elmondotta: az angolai nép harca, a béke és a népek közötti barátság győzedelmeskedni fog. /mti/

--

-48-

21.30/ n

- v é g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 350-000, 350-500

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. május 4.

bb 1. kilencven ország nemzeti segélyszervezeteivel tart kapcsolatot a magyar vöröskereszt - május 8: a nemzetközi vöröskereszt napja

i hi/tm szb na

1963. május 4.

május 8-át világszerte a nemzetközi vöröskereszt napjaként tartják nyilván. az idén ennek a dátumnak annyiban nagyobb a jelentősége, hogy a nemzetközi vöröskereszt ebben az évben ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. a jubileum alkalmából érdemes visszapillantani a magyar vöröskereszt eddig megtett útjára, a mintegy 90 ország nemzeti segélyszervezeteivel fennálló együttműködésére.

a magyar vöröskereszt - amint a szervezet központjában elmondották - 1879-ben alakult meg, szemben a már 1867-ben életre hívott osztrák vöröskereszttel. ez arra utal, hogy a habsburg-birodalomban a magyar vöröskereszt is bizonyos mértékig alárendelt szerepet játszott. a magyar szervezet 1921 óta tagja a vöröskereszt társaságok ligájának, s 1951 óta mint egészségügyi jellegű tömegszervezet fejti ki tevékenységét.

a magyar vöröskereszt az öt világrész csaknem valamennyi nemzeti társaságával érintkezést tart fenn, a legváltozatosabb formában és a legkülönbözőbb kérdésekben. az eltűnt katonai és polgári személyek felkutatását segítő kereső-szolgálat például jelleghénél fogva szinte minden vöröskereszt-társasággal levelezést folytat. tavaly csaknem ötezen fordultak ilyen ügyben a vöröskereszthez.

a kapcsolatok gyakori és hasznos formája a küldöttségcsere. 1962-ben például 12 országból és több nemzetközi szervezettől 90 vendég érkezett a magyar vöröskereszthez tapasztalatcserére, az itteni szervezetek munkájának tanulmányozására. a gyarmati sorból felszabadult országok társaságaival kialakulóban van a patronáló együttműködés, amelynek révén filmvetítő készülékeket, egészségügyi felszerelést és egyéb támogatást kapnak hazánkból ezek a szervezetek.

/folyt.köv./

-1-

Zseli

bb 1. /kilencven ország... 1. folyt./- szb

tevékenyen részt vesz a magyar vöröskereszt a nemzetközi segélyakciókban is, természeti elemi csapások idején. az elmúlt évben 15 ország kárt szenvedett lakosságának mintegy 3 millió forint értékű segélyt nyújtott. a legnagyobb értékű küldeményeket algériának juttatta, szerepelt a segélyezették között dahomey, tunisz, vietnam, kuba. a segélyek többnyire ruhából, élelmiszer- és gyógyszerfélésekből állnak. bár értékben nem jelentős, mégis igen fontos az a több mint ezer ifjúsági ajándék - iskolások által összeállított egészségügyi, tanszer és elsősegély-nyújtó csomag - amelyet ázsziába, afrikába és latin-amerikába küldtek.

a vöröskereszt munkájának külföldi ismertetését, s más országok segély-szervezeteinek megismerését a széleskörű kiadványcseré is elősegíti. a magyar vöröskereszt sokrétű munkáját szemlélteti például az orosz és angol nyelven megjelentetett színes, képes kiadvány, amelyet 14 000 példányban a világ számos részébe eljuttattott. /mti/

-. -

bb 2. normális „medrébe,, tért a madárvonulás, megszólalt a sárgarigó is

i cs/j szb ká

1963. május 4.

a korábban 2-4 hetes késést mutató madárvonulás a legutóbbi napokban a normális „medrébe,, tért. a melegkedvelők közül a szokott idejére megérkezett a kakuk, a sárgarigó, a vadgalamb, de itt van már a karvalyposzáta és a kerti poszáta is. ez utóbbiak azonban még kimélik a hangjukat, valószínűleg megvárják a fagyos szentek körül szokásos hűvös időszak végét. a legjobb toroku énekesek közül nemrégiben csatlakozott a koncerthez a sárgarigó. a normalizálódásra vall, hogy máris továbbvonulásra készül a rozsdás toroku pityer, a pajzsos- és a réti cankó, amelyek az északi országokban költönek. a május eleji gazdag madárvilágból már csak a sereghajtók hiányzanak: a fürj meg a gyurgyalag néven ismert pompás tollu méhészmadár. ha ezek is megjönnek, teljes lesz a szárnyasok kórusa.

érdekességként közölték a madártani intézetben, hogy a monács-szigeten fészkelő réti-saspárnak már kottlóstyuk nagyságu, pihés fiókája van, de legalább 4 kilós lesz majd, mire kirepül a fészkeről. /mti/

-. -

-2-

bb.3. levelező tagozatot indít a 6. kerületi nőtanács háziasszonyakadémiája

i vt/mné lm ha

1963. május 4.

a 6. kerületi nőtanács népköztársaság utja 112. alatt működő, ismert háziasszony akadémiája, a május 1. és szeptember 1. közötti időszakban nyári levelező tagozatot indít. hallgatója lehet minden háziasszony, aki évek során kitűnő egyéni recepteket gyűjtött. a fő téma: a nyári befőzések, a házi tartósítás. /mti/

-. -

bb.4. megjelenik a „nagy idők - nagy események,, bélyegsorozat első értéke

i kf/kf lm vg

1963. május 4.

a posta az idén „nagy idők-nagy események,, címmel több értékből álló bélyegsorozatot ad ki. a sorozat első értéke május 5-én jelenik meg. a bélyeget batsányi jános a nagy magyar forradalmi költő születésének 200. évfordulója alkalmából a tapolcai batsányi hét megnyitása napján hozzák forgalomba.

a költő arcképét ábrázoló 40 filléres bélyeg 1964. december 31-ig használható fel postai küldemények bérmentesítésére. /mti/

--- --

bb.5. elővételi mozi pénztár

i di/gk lm ha

1963. május 4.

sokszor kifogásolták már a mozilátogatók, hogy gyakran kétszer-háromszor is sorba kell állniok, ha meg akarnak nézni egy-egy nagyszerű filmet. a pénztárak előre általában csak egy napra árusítanak jegyet, s ha kimerül a „keret,, , lehúzzák az ablakot még akkor is, ha százak állnak sorba.

a fővárosi moziüzemi vállalat most változtat a helyzeten. május 6-án, hétfőn a vörös csillag moziban megnyitja első elővételi pénztárát, amely naponta 12-től 19 óráig elsőként a „robinson-család,, című szélesvásznú, látványos amerikai film előadásaira árusít jegyeket - egy hétre előre, az alfa moziba. ha a próbaidő bevéltja a hozzá fűzött reményeket, akkor a főváros különböző pontjain több elővételi pénztárt állítanak fel, s ezekben valamennyi nagyobb mozi előadásainak jegyeihez hozzájuthatnak a budapestiek. /mti/

-. -

-3-

2. sz. /

2. sz. /

bb 6. „Lábtörlés”, kaptárok - 6 mázsa virágport értékesítenek a kecskeméti környéki méhészek

vid j-Lm ká

1963. május 4.

bács megye méhészei az idén először megkezdték a virágpor gyűjtését. az új kezdeményezésnek az idő is kedvez: a szélmentes napokon nektárral, virággal dúsán megrakodva érkeznek a kaptárokhoz a méhek, ahol a lábukra rakódott virágport a bejáró nyílásánál elhelyezett kis edénybe rázzák. az idén több mint félezer méhcsalád kapott ilyen „lábtörlés”, kaptárt, amely alól az összegyűlt virágport minden nap kiűritik, és a nap melegénél vagy külön erre a célra készített berendezésen szárítják meg. a fehérjében gazdag virágport exportra küldik. csak a kecskeméti környéki méhészcsoportok 6 mázsa virágpor értékesítésére kötöttek szerződést./mti/

-4-

2. rész

bb 7. gázolásért egy évi és négy hónapi börtön

i bc/hné/m/na

1963. május 4.

sasvári tiber, a megengedettnél gyorsabban vezette az egyik téli napon a 3. sz. belkereskedelmi szállítási vállalat tehergépkocsiját a thökölly uton, s nem vette figyelembe, hogy az uttest sikos volt. amikor a gépkocsi a dózsa györgy uti kereszteződéshez közeledett, a villamosmegállóban utasok szálltak le. a gépkocsivezető a nagy sebesség és a sikos ut miatt nem tudta megállítani a járművet, s egy 69 éves férfit, - aki kelletlenül tekintés nélkül lépett le a járdaszigetről, és pár lépést tett az uttesten, - elütött. az idős ember olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás után 8 napra meghalt. a gépkocsi a gázolást követően a járdaszigeten két asszonyt elütött - ők könnyebben sérültek meg -, majd a járdán elhelyezett forgalomirányító jelzőtáblának ütközve állt meg.

a központi kerületi bíróság foglalkozás körében elkövetett, halált okozó gondatlan veszélyeztetésért sasvári tiber egy évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

bb 8. rendelkezés a gyakorlati oktatásban részesülő diákok munkavédelméről

i vt/sze/m/na

1963 május 4.

a művelődésügyi közlönyben fontos rendelkezés jelent meg, amely szabályozza az alsó- és a középfokú oktatási intézmények gyakorlati foglalkozáson részesülő tanulóinak munkavédelmével kapcsolatos tennivalókat.

a rendelkezés kimondja, hogy gyakorlati foglalkozás csak olyan tanteremben, tanműhelyben folytatható, amelynek ilyen célú felhasználásához illetékes hivatalos szervek hozzájárultak. a munkavédelmi előírások megtartásáért, a balesetelhárítás megszervezéséért, az ezzel kapcsolatos oktatásért az iskola igazgatója felel. az ipari vagy mezőgazdasági üzemben, illetve kereskedelmi vállalatnál gyakorlati képzésben részesülő középiskolás tanulók biztonságos és egészséges munkakörülményeinek megszervezéséért az érdekelt üzem, vállalat igazgatója, s a gyakorlati foglalkozás vezetője felelős. /folyt.köv./

8.05/a

- 5 -

KK

bb 8. /rendelkezés ... 1. folyt./ m

azokban a munkakörökben, amelyekben nem szabad fiatalkorukat foglalkoztatni gyakorlati foglalkozás sem engedélyezhető. motoros- meghajtású gépeken általános iskolai tanulók nem dolgozhatnak. az általános iskolák műhelyeiben dissous-, oxigén-, továbbá más ipari gáztartály felszerelése, elektromos ivhegesztő-berendezés, valamint marógépek, forgácsológépekben marófej használata tilos. tanterv szerinti hegesztő-gyakorlatokat csak 16 éven felüli tanulók végezhetnek, vizsgázott szakoktató szigorú ellenőrzése mellett. /mti/

bb 12. ismét számos francia kiállító vesz részt a budapesti vásáron - robert douteau kereskedelmi tanácsos nyilatkozata

i sz/sze/m/vg

1963. május 4.

a francia cégek a budapesti ipari vásár hagyományos kiállító közepé tartoznak. az idei nemzetközi vásárra ismét számos francia kiállító érkezik, - részvételükről robert douteau kereskedelmi tanácsos az mti munkatársának a következő tájékoztatást adta:

- ezuttal a vásár több pontján találkozhatnak a látogatók a francia ipar készítményeivel. a 43-as számú pavilonban például 18 vitrint foglalnak el a magyarországon is jól ismert francia kozmetikai cikkek, a christian dior, a guerlain, a raphael, a rouge baiser, a coty, a le gallion, luis philippe, a balenciaga, a givenchy, a carven és molyneux parfümök. ezenkívül e vitrinekkel szemben a lancome cég külön részleget állít fel, gyártmányainak bemutatására. ugyanebben a pavilonban kapnak helyet a francia likőr- és konyakgyárak készítményei is.

- a 43-as számú pavilonban található majd a hivatalos francia kiállító szerv, az országos külkereskedelmi központ, amelynek képviselői a látogatók rendelkezésre állnak és tájékoztatják az érdeklődőket a francia gazdasági életéről és az idegenforgalomról.

- néhány francia kiállító, mint például a különböző céget képviselő dewalco és az oboyad társaság a szakosított kiállításon vesz részt. ugyancsak a szakmai bemutatókhoz csatlakozott a szerszámgépeket kiállító manurhin cég, a szilícium-egyenirányítókat bemutató soral cég. ezenkívül résztvesz a vásáron a kodak-pathé, a műszereket exportáló quartz-silice társaság és a műanyagipari gépek exportjával foglalkozó samafor cég. végül megemlíthetem az autógyárak részvételét: a renault és a simca gyárak egyenként husz-husz gépkocsit állítanak ki - mondotta robert douteau kereskedelmi tanácsos. /mti/

8.30/a

- 6 -

bb 13. felkutatják magyarországon különleges szőlőtöskéit

vid j vm ká

1963. május 4.

németh márton, a szőlészeti kutató intézet pécsi kísérleti telepének vezető kutatója mintegy másfél évtizede gyűjti a hazánkban található szőlőfajtákat. a mecsek déli lejtőjén, a kutató intézet kísérleti telepén létrehozta az ország legnagyobb borszőlő-gyűjteményét. ma már csaknem 300 szőlőfajta található itt. a kutató most újabb érdekes munkához fogott: számba veszik magyarországon különleges szőlőtöskéit, azokat, amelyek kor, nagyság vagy termőképesség tekintetében kitűnnek. főleg azok a ritka tökéek jönnek számításba, amelyek még a filoxéra előtt ültettek és amelyek épségben átvészelték a nagy pusztulást. a kutató eddig 8 ritka tökére bukkant az ország különböző részében. köztük van a „pécsi matuzsálem”, az ország legöregebb szőlőtökéje, amelynek korát 300 évre becsülik. máriagyűdön mazsolaszőlő-töskét tart nyilván, amely évente 80-100 kiló magtalan szőlőt terem. debrecenben felfedezett egy 200 év körüli csemegezőlő-töskét. a bács-kiskun megyei rém községben egész udvart befedő borszőlő-töskét talált, a „gyöngyfehér”, nevű, ősi magyar szőlőfajta egy óriási példányát.

németh márton lefényképezi a különleges szőlőtöskéket és feljegyzi adataikat. megvizsgálja, hogy milyen lehetőség nyílik a rendkívüli ellenállóképeségű, bőtermő és terebélyes tökéek felhasználására a nemesítés munkájában. egyúttal szorgalmazza, hogy a különleges tökéket - mint hazánk növényi ritkaságait - részesítsék fokozottabb védelemben, szakszerű gondozásban. /mti/

bb 14. 2 millió nyul, 750.000 fácán - mit mutatnak a tavaszi vadszámlálások eredményei?

i if/vm ká

1963. május 4.

az elhúzódott tél miatt még csak a napokban fejezik be a szokásos tavaszi vadszámlálásokat. az eddigi felmérések azt mutatják, hogy a szokatlanul kemény télen fogolyállományunknak 40 százaléka elpusztult, számuk jelenleg mintegy 1,600.000-re tehető. a nyul- és fácánállományok egyaránt negyed része hullott el, s ma - szakértők becslése szerint - 2 millió nyul és körülbelül 750.000 fácán van az országban. a szarvas- és dämvedvesztés nem haladta meg az elmúlt évek átlagát, de az őzeknek mintegy 40 százaléka, a muflonoknak 35 százaléka lett a hideg áldozata. a „vadölő”, tél veszélyes cinkosai a kóborkutyák voltak. különösen a farkaskutyák okoztak tetemes károkat. /mti/

8.40/a

- 7 -

Handwritten signature

Handwritten signature

bb 15. a filharmónia

i lv/tm vm ha

1963. május 4.

kamaratermében május 5-én rendezik meg alföldi mária operaénekes és hevesi judit hegedűművész hangversenyét. közreműködik szalai józsef/ cimbalom/. a műsorban handel, haydn, mozart, brahms, schubert schumann és wolf művei szerepelnek./mti/

- . -

bb 17. szinpompás „komakendőt”, hímeznek a sióagárdi népművész-asszonyok a moszkvai nőkongresszusra

vid hi tné vm sr

1963. május 4.

a tolna megyei asszonyok gyönyörű kézimunkákat készítenek a moszkvában júniusban megrendezésre kerülő nemzetközi nőkongresszusra. például a híres sióagárdi népművész-asszonyok a megye nőtanácsainak anyagi támogatásával 80x80 centiméter nagyságú szinpompás „komakendőt”, hímeznek. régi szokás szerint a megyének ebben a legszebb népművészetéről nevezetes falujában a gazdagon hímzett színes kendővel letakarva vitték az ünnepi kosarat a kismamáknak, vagy a lakodalomba. a tolna megyei asszonyok ajánlák, az eredeti sióagárdi komakendőt a magyar nőküldöttség viszi el a moszkvai kongresszusra./mti/

- . -

bb 19. naponta indulnak nyugat-európába a magyar „csiga-vagonok”,

i cs/j vm ká

1963. május 4.

most van a főidénye az éticsiga-gyűjtésnek. április 24-én indította el külföldre az első ideai szállítmányt a mavad szövetkezeti vállalat. azóta minden nap indul budapestről, illetve sopronból egy-egy „csiga-vagon”, eddig 40.000 kilót szállítottak el, de július közepéig a jelek szerint eléri a tervezett 480.000 kilót. az idén már nemcsak franciaország, hanem svájc és a német szövetségi köztársaság is nagy csigaszállítmányokat kötött le. sőt - feldolgozott állapotban - eljut a magyar éticsiga más földrészek világvárosai ba is. eddig legtöbb éticsigát zala, tolna, baranya, nógrád és győr-sopron megyében gyűjtötték, főleg a termelőszövetkezetek nyugdíjasai és az iskolás gyerekek. kívánatos, hogy a gyűjtést még nagyobb ütemben folytassák országszerte./mti/

- . -

9.00/a

- 8 -

bb 9. gyermekműsorok kubának, riportok hanoinak, zenei felvételek ghanának, az usa-nak, indonéziának

i s/gk/m/ha

1963. május 4.

a magyar rádió a világ több mint hatvan rádióállomásával tart fenn rendszeres kapcsolatot. tavaly a tőkés országokból 720, a népi demokratikus államokból 885 műsorösszeállítás érkezett budapestre, a magyar rádió pedig összesen 306 féle szórakoztató és ismeretterjesztő műsort küldött a külföldi rádióknak. a világ különböző részeiből magnetofon szalagokon hetente érkeznek a legújabb klasszikus és könnyűzenei felvételek: 1962-ben több mint 12.000 percnyi zenei műsor érkezett hazánkba, budapestről pedig csaknem 20.000 perc zenét „exportáltunk”,

a magyar rádió és a baráti országok rádióállomásainak együttműködése a tervszerű programcsereik eredményeként egyre színesebbé válik. a szocialista országok gyakran sugározzák a magyar rádiótól érkező zenei, irodalmi, ifjúsági, ipari és tájékoztató jellegű műsorokat. a moszkvai és a varsói rádió részére például most készítenek uttoróink életét bemutató riportokat. prágába, bukarestbe, berlinbe és moszkvába népzenei felvételeket és rádiójátékokat küldenek. ugyanekkor berlinből és prágából rendszeresen érkeznek budapestre a rádiójátékokat „örző”, magnetofonszalagok.

erőteljesen fejlődik a kapcsolat a nyugati országokkal is. szinte valamennyi számottevő nyugati rádióállomással rendszeres műsorcsereét folytat budapest. kanadában a montreali rádió havonta sugároz magyar műsort, gyakran csendül fel magyar zene ghana, mali, indonézia, argentin, finnország, izland, ~~kanada~~ kanada, az egyesült államok, görögország, japán és tunisz rádióiban. a magyar rádió körposta és ajándékkosár című műsorainak zenei felvételei nagyrészt ezekből az országokból érkeznek.

a külföldi rádiók a zenei felvételeken kívül ismeretterjesztő, egészségügyi és ifjúsági előadásokat kérnek tőlünk leggyakrabban. a közeljövőben kubába gazdasági és gyermekműsorokat, hanoiba pedig magyarországról szóló riportokat küldenek.

a magyar rádió a budapesti nemzetközi vásárról készülő riportjait az összes kiállító ország rádióállomásainak megküldi. /mti/

- . -

9.10/a

- 9 -

bb 16. száz budapesti küldött a békekongresszuson

i dl/gk vm ha

1963. május 4.

a hatodik magyar békekongresszus előkészítésének budapesti programja sokféle érdekes feladatot állít a népfront-bizottságok elé. a népünk békevágát demonstráló akció, a leszerelés és a nemzetközi szolidaritás jegyében, május 10-én nagygyűléssel kezdődik, amelyen résztvesznek a szakszervezetek országos tanácsa huszadik kongresszusának előreláthatólag ötven országból érkező vendégei is.

a továbbiakban a kerületek mindegyikében előadások százaira hívják a környék lakóit, ahol szó esik majd korunk időszerű kérdéseiről. ismertetik a béke-világtanács, a szakszervezeti világszövetség és a divsz kezdeményezésére világszerte kibontakozó béke-megmozdulásokat, mindenütt arra törekednek, hogy az eseménysorozat lebonyolításával növeljék a népfront-mozgalomban, a békemozgalomban tevékenykedő budapestiek számát, s hogy szorosabbra fűzzék a népfront-bizottságok, valamint az érdekelt társadalmi és tömegszervezetek kapcsolatait.

a budapesti népfront-bizottság aktivistái bekapcsolódnak az országos béketanács rendezésében megnyitandó, afrika a függetlenség útján című kiállítás előkészítő munkálataiba, segítenek az anyaggyűjtésben, s a gyűjtemény összeállításában. a tárlat célja, megmutatni, hogy a fekete kontinens országai hogyan válnak mind jelentősebb tényezővé a különböző nemzetközi fórumokon. megemlékeznek frédéric joliot-curie, a nagy atomtudós és a béke-világtanács első elnöke halálának ötödik évfordulójáról: a tizenkettedik kerületben, a nemzetközi rózsakertben pedig megkoszorúzzák joliot-curie szobrát.

a májusi leszerelési hónap időszakában több papi békegyűlést is tartanak. a főváros különböző negyedeiben baráti találkozókon köszöntik a békemozgalom legtevékenyebb aktivistáit. többhelyütt megrendezik az orvosok, a gyógyszerészek, a jogászok, a kisiparosok, a kiskereskedők, s a peremkerületekben a tsz-tagok összejöveteleit, amelyeken az akció céljairól, a népfront-bizottságok új feladatairól folytatnak véleménycserét. a kerületi népfront-bizottságok ezenkívül minden kerületben kibővített üléseket tartanak.

a fővárosban sorra kerülő üzemi és kerületi békegyűléseken megválasztják a hatodik magyar békekongresszuson részvevő küldötteket is. budapestet - az országos béketanács tagjain kívül - százan képviselik majd a nagyjelentőségű eseményen./mti/

9.40/a

- 10 -

bb 10. magyar professzor alapoz meg egy új tanszakot a drezdai műszaki egyetemen

i tz/sze/m/vg

1963. május 4.

két éven át a drezdai műszaki egyetemen fog tanítani dr. macskásy árpád professzor, a budapesti műszaki egyetemen épületgépészeti tanszékének vezetője.

a német demokratikus köztársaságban ugyanis, mivel e téren a szakember-utánpótlást mindeddig nem sikerült kielégítően biztosítaniok, elhatározták, hogy ezen az egyetemen fűtés-szellőztési tanszék, sőt tanszakot is szerveznek. az új tanszak és tanszék munkájának megindítására, valamint a leendő oktatógárda kinevelésére az európai hírű magyar professzort kérték fel.

macskásy professzor idén szeptemberben kezdi meg drezdai működését. /mti/

-..-

bb 11. javult a bányák biztonsági állapota, csökkent a balesetek száma, de nem kielégítően - 40.000 forinttal több bűrség - miatt gyakoriak a gázkitörések az olajbányászatban

i szf/gk/m/vg

1963. május 4.

az 1961-ben alkotott bányatörvény kötelezi az országos bányaműszaki főfelügyelőséget, hogy rendszeresen beszámoljon a kormányának a bányák biztonsági helyzetéről, a bányászok testi épségének védelméről.

az országos bányaműszaki főfelügyelőségnek előterjesztett jelentése alapján a minisztertanács egyik legutóbbi ülésén megállapította, hogy a bányák biztonsági állapota a rendelkezésre bocsátott anyagi eszközök, a műszaki fejlesztés eredményeként 1962-ben javult, ennek következtében a balesetek száma csökkent, de nem kielégítő mértékben. a csökkenés nincs arányban a balesetek megelőzésére fordított anyagi és egyéb erőfeszítésekkel. a vágatok állapota a korszerű biztosító szerkezetek terjedésével jobb lett, a szellőztetés tökéletesedett, a bányatüzek száma ritkább, a sujtóléges bányák védelmi berendezései gyarapodtak ugyan, de még mindig sok a tennivaló. a pécsi bányákban kevesebb a gázkitörés. ebben jelentős része van a tröszt kutató laboratóriumában kidolgozott új elhárító eljárásoknak, megelőző védelmi módszereknek. /folyt.köv./

9.45/a

- 11 -

Mti

Mti

bb 11. /javult a ... 1. folyt./ m

folyamatban van újabb modern metánjelző készülékek, furóberendezések beszerzése. a kormány intézkedett, hogy ezekre megfelelő beruházási keret álljon rendelkezésre. ugyancsak nagynyomású szivattyúk beszerzésével folytatják a küzdelmet a víz ellen, mert a vízbetörések száma nő. a szilikózis elleni védekezést pécsett, komlón, valamint az érc- és ásványbányászatban szénfalnedvesítésel, vízöblítéses furással fokozták és növelik tovább.

nagy figyelmet fordít a jelentés és a minisztertanács határozata az olajbányászatra, amely a furó- és termelő berendezések korszerűsítésével, automatizálással ugyancsak eredményes erőfeszítéseket tett a dolgozók biztonságának növelésére. itt is megállapították azonban, hogy a fejlődés nem kielégítő, mert hiányos a furások műszaki felügyelete, technológiai fegyelme, a furóberendezések gázkitörés elleni védelme. sok helyen nincs felszerelve az előírt két gázkitörést gátló berendezés és hiányoznak a berendezéseket működtető szivattyúk. részben ez az oka, hogy az utóbbi években több gázkitörés fordult elő. nemrégiben például a szeged melletti üllésen aránylag rövid időközben kétszer egymás után. a jövőben az eddiginél sokkal hatékonyabban kell gondoskodni a gázkitörések megelőzéséről.

a balesetelhárítási oktatás eredményesen folyik, tavaly 40 ezer dolgozó tett vizsgát a kerületi bányaműszaki felügyelőségek előtt, robbantómesteri és egyéb tanfolyamon pedig 24 ezren vizsgáltak. ez azonban még mindig nem elég, mert a termelést közvetlenül irányító bányamesterek, főaknászok aknászok jelentős részének nincs meg az előírt szakképesítése.

ilyen körülmények között a balesetek gyakorisága - a százezer teljesített műszakra jutó, három napon túl gyógyuló balesetek száma - az 1958. évi 50.7-ről 1962 végéig fokozatosan 42.8-ra csökkent. az egymillió tonna széntermelésre vetített baleseti szám ugyancsak kevesebb lett, az 1958. évi 707-tel szemben 1962-ben 541. a halálos balesetek száma azonban nem csökkent. a balesetekkel kapcsolatos mulasztásokért a bányahatóság tavaly 949 személyt bírságolt meg, 168 ellen pedig feljelentést tett az ügyészségen. olyan mulasztásokért, amelyek nem okoztak balesetet, de előidézhettek volna, 6149 esetben vetettek ki bírságot. a bírság összege lényegesen nagyobb volt, mint az előző évben. a jövőben a bírságolás eszközét méginkább alkalmazzák, de elsősorban nem ezzel, hanem balesetelhárítási oktatással, a technológiai fegyelem még következetesebb megkövetelésével, műszaki fejlesztéssel javítják tovább a bányák biztonsági helyzetét, amint erre a minisztertanács határozata utasítja az illetékeseket. /mti/

...

9.50/a

- 12 -

bb 18. bővítik a bánhidai erőművet - ezer személyes felvonulási telepet rendeznek be az építőknék és a szerelőknék

i sb/tr vm vg

1963. május 4.

a bánhidai erőművet új, száz megawattos üzemegységgel bővítik az erőműberuházási vállalat. ez lesz az első új erőmű az országban, amelynek összes berendezését, gépét és épületét a magyar ipar állítja elő. ebben szerelik fel az első magyar 100 megawattos turbinát, amely nemcsak a bánhidai erőmű bővítése, hanem újabb erőművek építése miatt is jelentős. a bánhidai mintapéldány kísérleti tapasztalatainak alapján készítik el majd ugyanis a láng-gyár dolgozói az új gyöngyösi erőmű 100 megawattos turbináit is.

az erőmű-bővítés építői a 22-es építőipari vállalat dolgozói tavaly tereprendezési munkákat végeztek és most kezdték meg az építkezést. a gazdaságos beruházási elveknek megfelelően az új kazánokat már nem épületben, hanem a szabadban helyezik el. az építőmunkásoknak és a szerelőknék korszerű üzemi konyhával, fürdővel, raktárakkal és irodákkal ellátott ezer személyes felvonulási telepet építenek. végeredményben 94 épületet emelnek majd a régi erőmű mellett. a hosszú tél két hónappal késleltette a munkát, ezért intézkedési tervet dolgoztak ki, hogy a harmadik negyedév végéig pótolják a kiesést. a 26 épülethől álló felvonulási telep szeptember végére készül el, de a dolgozók már hozzáfogtak az új üzemszerkesztés végleges csatorna- és ivóvízhálózatának, valamint a szénfogadó állomásnak az építéséhez. az erőmű új részlegében előreláthatóan 1965 végén kerül sor a próbákra, s 1966 közepén kezdődik meg az üzemszerű áramszolgáltatás. /mti/

...

bb 27. ország-világjárók baráti köre alakult szegeden

vid/fm/tné vm cz

1963. május 4.

qq a tit szegedi szervezete megalakította az ország-és világjárók baráti körét. a kör tagjai a tit helyi klubjában rendszeresen tartanak összejöveteleket. előadásokon ismerkednek meg hazánk és más országok egyes tájaival, a történelmi, a földrajzi és a természeti érdekességekkel. az előadásokat követi a társasutazás. a tervek szerint a kör tagjai az idén sopronba, a balaton partjára tesznek kirándulásokat és kétnapos csehszlovákiai turán is résztvesznek. /mti/

...

9.55/a

- 13 -

bb 20. növénybarátok klubja szombathelyen

vid j vm ká

1963. május 4.

Szombathelyen, a derkovits gyula művelődési otthonban megalakult a növénybarátok klubja. a klub összefogja vas megye és szombathely növénykedvelőit, s szakköri foglalkozásokon megismerteti velük a különleges szobanövények kezelését, szaporítását. a tagok szakelőadásokat hallgatnak és tanulmányi kirándulásokon vesznek részt a különböző arborétumokban és kertészetekben./mti/

- . -

bb 21. fél év alatt mintegy 200 régi tárgyat gyűjtöttek a Mindszenti honismereti kör tagjai

vid hi/tné vm sr

1963. május 4.

Lelkes pedagógusokból, uttörőkből alig fél éve alakult meg Mindszenten a hazafias népfronti községi honismereti köre. azóta hét végén rendszeres „padláskutató munkát”, végeznek a faluban. harminc-negyven gyerek és felnőtt járja a házakat, keresik a régiségeket. eddig mintegy 200 tárgyat gyűjtöttek össze. betyárok által használt régi lóbklyó, 1821-ben kiadott naptár, a falu történetére, az egykori kubikosok életére vonatkozó iratok, továbbá kőbalták, régi évszázados cserépedények kerültek elő.

a honismereti kör tervbe vette, hogy a falu régi mesterségeinek szerszámainak is összegyűjti. a már meglévő szücs-szerszámok, kubikos felszerelések mellé elekes józsef, a község egyik nyugdíjas halásza most ősi halászszerszámokat, kilenc féle hálót, csónakot, bárkát, szapolyt készít társadalmi munkában. az öregek visszaemlékezéseit, az egykori béresek életéről szóló történeteket magnetofon szalagon örökítik meg.

az összegyűjtött tárgyakból a tanév végén a művelődési házban rendeznek majd kiállítást./mti/

- . -

bb 22. ősszel rendezik meg a második országos grafikai biennálét Miskolcon

vid hi tné vm sr

1963. május 4.

a második országos grafikai biennálét novemberben rendezik meg Miskolcon, a Herman Ottó Múzeum kiállítási helyiségeiben. a rendező bizottság mintegy 900, grafikával foglalkozó képzőművészt hívott meg a biennáléra, akik fekete-fehér, illetve színes rézkarcokkal, fa- és linóleum metszetekkel, kőrajzzal és egyéb művekkel vesznek részt a kiállításon. a legjobb alkotásokat díjazzák./mti/

- . -

10.04/a

- 14 -

bb 23. hétszáz évesnél régibb magyar történelmi okmányok, s a kurucok ritka dokumentumai a szekszárdi Levéltárban

vid hi/tné vm sr

1963. május 4.

a szekszárdi állami levéltárban a magyar történelem sok ritka emlékét őrzik. a Tolna megyei volt kastélyokból előkerült poros irományok átnézésékor például 195 mohácsi vész előtti iratra találtak, melyek közül a legrégebb több mint 700 éves, az 1234. évből való. páratlanok a második rákóczi Ferenc korabeli, részben idegen nyelvű okmányok, amelyeket a volt gróf Benyovszky-kastélyból gyűjtött össze dr. Hadnagy Albert, a szekszárdi levéltár vezetője. az iratok Győr városra és megyére vonatkozó rendkívül érdekes történelmi adatokat is tartalmaznak. köztük található Bercsényi Miklós egyik oltalomlevele, Kisfaludy László rab Hadnagy 280 évvel ezelőtt kelt levele és a Habsburgokat trónjától megfosztó 1707. évi ónodi országgyűlés ismeretlen szerzőtől való eredeti naplója. a névtelen szerző naplójából a népnek a fejedelem iránti nagy hűsége tükröződik, második rákóczi Ferencet úgy jellemzi, mint akitől a természet semmi ajándékot nem tagadta meg. „fejedelemez méltó magasztos lény, akinak az átható tekintetében és bölcs szellemében rejlő ékességet csak Ciceró ékesszólása múlja felül”, - írja az ismeretlen nótárius. a gyűjteményben van a kegyetlenségéről hírhedt gróf Heister császári generálisnak a kurucok kiirtását elrendelő parancsa is Tolna vármegyéhez.

az értékes okmányok, dokumentumok fényképmásolatait állandó kiállításon tanulmányozhatják az iskolások és a felnőtt látogatók./mti/

- . -

bb 29. mari népdalok - magyar fordításban - két szarvasi pedagógus érdekes munkája

vid hi tné vm sr

1963. május 4.

nem mindennapi munkához látott évekket ezelőtt Szücs Gyula és Dutkon László, a szarvasi felsőfokú óvónőképző intézet két tanára. a régebben Cseremis néven ismert finnugor nyelvcsaládhoz tartozó Volga menti mari nép ősi dalait fordítják magyar nyelvre. nagy segítséget adott munkájukhoz Kodály Zoltán öt hegyi mari népdal című füzet, mely képes géza műfordításában jelent meg néhány évvel ezelőtt.

a két szarvasi népzenekutató először az elmúlt évben fordított magyarra 20 keleti mari dalt, majd nemrég elkészültek új munkájukkal is: 20 réti mari dalt ültettek át magyar nyelvre. ezeket a dalokat az iskola közeljövőben elkészülő évkönyvében jelentetik meg./mti/

- . -

10.10/a

- 15 -

[Handwritten signature]

bb 24. közvetlen gyorsvonati járat budapest és jósvafő-aggtelek vasutállomás között - május 26-ra elkészül az elsőrendű pálya

vid/te/m/szf

1963. május 4.

az elmúlt tíz év alatt több mint egymillió kiránduló és turista kereste fel a borsod megyei tornai karsztvidék híres kirándulóhelyét, jósvafő-aggtelek környékét, mely elsősorban világhírű cseppkőbarlangjával vonzza a hazai és külföldi érdeklődőket. az évről-évre növekvő idegenforgalom továbbfejlesztésére a baradta cseppkőbarlang jósvafői bejárati ágát az idén 4 millió forintos beruházással villamosítják. reflektorokkal, neon- és higanygőz lámpákkal világítják meg a csodálatos cseppkőképződményeket. a vendégek elhelyezésére a tengerszem szállón, a 100 személyes nyári táborhelyen kívül megkezdik egy 230 személyes tursitaszálló építését is. a tervek szerint 1965-re készül el.

a világhírű barlangvidéket eddig csak meglehetősen körülményesen közelíthették meg a kirándulók. a gépkocsival érkezők már használhatják a tavaly elkészült aggtelek-putnoki műutat, a vonattal érkezők azonban többszöri átszállással tudják csak megközelíteni a bódva völgyében fekvő szin állomást, ahonnan autóbusszal folytathatják utjukat jósvafőre.

a helyzet most megváltozik. a máv miskolci igazgatósága folytatja a bódva festői völgyében levő vasutvonal korszerűsítését. itt jelenleg mintegy 800 pályamunkás és számos gép dolgozik a sínpar elsőrendűsítésén, hogy május 26.-ra elkészüljenek az átépítéssel. szin vasutállomás nevét jósvafő-aggtelekre változtatták, az új menetrendben már így szerepel. az új menetrend életbeléptekor a borsod express jósvafő-aggtelekre közlekedő közvetlen vasuti kocsijait miskolcra külön mozdony visz majd gyorsvonatként jósvafő-aggtelek állomásig, ahonnan autóbuszok szállítják tovább az utasokat. az új gyorsvonattal budapestről egy nap alatt kényelmesen jósvafőre és vissza lehet utazni. a vasutvonal korszerűsítésével miskolcra közlekedő személyvonatok menetideje felére csökken, a gyorsvonat pedig 45 perc alatt teszi meg ezt a távolságot.

az átépítés során korszerűsítik a jósvafő-aggteleki vasuti pályaudvart is, környékét parkosítják, és fénycsövekkel világítják meg. /mti/

10.30

- 16 -

PK

bb 28. a lukafai üveghuta évszázados gyártmányai szarufaragások, érdekes iratok egy mozsgói magángyűjteményben

vid/fm/tné/m/cz

1963. május 4.

Lengyeltóti jános tanító 33 éve foglalkozik baranya megyei mozsgó községnek és környékének kutatásával. ezidő alatt mázsányi sulyban többszázéves iratokat és a népélettel, környékismerettel kapcsolatos több ezer tárgyi dokumentumot gyűjtött össze. ezeknek hasznosításával díjnyertes pályamunkát írt mozsgó történetéről, majd nagyszabású falukiállítás rendezett. a gyűjtemény javarészt időközben átadta az illetékes szerveknek, de még jelenleg is számos érdekesség található birtokában. közéjük tartoznak az egykori lukafai üveghuta gyártmányai, évszázados üvegpoharak, fuvással készült tükrös vázák, figurális alakok, disztárgyak. egy többszázéves, festetlen üvegpohár elferdült alját láthatóan még sima tárgyhoz ütögetéssel formálták laposra, részaránytalan, elcsempült testét kezdetleges eszközzel formálták. időrendben következő utódját már kézzel festett primitív mintákkal - a környékbeli németajku lakosság izlésének megfelelő vadrózsákkal - disztítették. a gyűjteményt gazdagítja egy mária terézia korát idéző cimer ábrázolással és egy sötétszínű napábrával disztített pohár, a napmotívumba a tulajdonos nevét írták be régente. már az újabbak közé tartoznak az 1896-os ezredéves jubileumra gyártott oltmos poharak, amelyeket nem kézfestéssel, hanem gyártási sémák szerint disztítettek.

a tárgyi gyűjtemény értékes darabjai közé számít még több somogyi szarufaragás. ezek egyike patkó bandit a híres somogyi betyárt pücsök katával, mozsgói szeretőjével ábrázolja. az írásos dokumentumok közül az 1825-ös keltezésű, 125 oldalas, magyar nyelvű cénjegyzőkönyv értékes gazdaságtörténeti adatokon kívül tartalmazza a mozsgói, mozsgó-környéki „filiális mesterek nevei, -t. a mozsgói jobbágyok szabadságharc előtti mozgólódását tanúsítja a battyhány kázmér gróf aláírásával hitelesített, 1847. január 26-i keltezésű „urbéri legelő elkülönözése eránti egyességi szerződés,„ amelyet a jobbágyok a nevük mellé tett kereszttekkel erősítettek meg. /mti/

bb 34. orvosi rendelő épült a kecskeméti béke termelőszövetkezetben

vid/fm/tné/m/cz

1963. május 4.

kecskemét legnagyobb termelőszövetkezeti gazdaságában, a béke-tsz-ben orvosi rendelő épült. erre a célra fordították a szociális-kulturális alap egy részét, a munkák zömét pedig a tagság társadalmi uton végezte el. a rendelő felszerelését a közös gazdaságot patronáló kecskeméti honvédkórház biztosította. a rendelést ezentul ugyancsak a kórház orvosai látják majd el a szövetkezeti rendelőben, s így a termelőszövetkezet betegei helyben kapnak gyógykezelést. /mti/

10.40/a

- 17 -

bb 25. „minden tsz tag legyen szakmája mestere,, - kilencezren tanultak a különböző szaktanfolyamokon szolnok megyében

vid j vm ká

1963. május 4.

szolnok megyében tavaly ősszel adták ki a jelszót: „minden tsz tag legyen szakmája mestere!,, a mozgalom eredményeként a télen mintegy 9000 szövetkezeti gazda tanult és tett sikeres vizsgát a különböző szaktanfolyamokon. növénytermesztésből, állattenyésztésből, növényvédelemből, öntözéses gazdálkodásból 753 mezőgazdasági dolgozó szerezte meg a szakmunkás-bizonyítványt. a turkevei vörös csillag, a kisujszállási dózsa, a karcagi május 1. tsz-ben speciális öntözésre, abádszalókon, kunhegyesen szarvasmarha-tenyésztésre, sertésgondozásra, tejkezelésre képeztek ki szakgárdát. a szakmunkás-képző tanfolyamok tematikáját is bővítették: 84 szövetkezeti gazda az öntözéses gépek kezeléséhez szerezte meg a szükséges ismereteket a 78 ezüstkalászos tanfolyamra 2000, a különböző szakosító és szakmunkás-előkészítő oktatásra négyezren jártak. a termelőszövetkezetek traktorosgárdája is új, friss erővel gyarapodott: jelenleg 1250 olyan traktoros dolgozik a határban, akik a tavasszal szereztek meg a vezetői jogosítványt, a szakvizsgát tett szövetkezeti tagok keresete általában 10-15 százalékkal emelkedett./mti/

bb 26. a tervezettnél több ezer holddal nagyobb területen vetnek kukoricát győr megyében

vid j vm ká

1963. május 4.

a koratavaszi hirtelen olvadás, valamint a marcal töltésének szakadása miatt több ezer hold szántóterület került víz alá győr megyében. a mélyen átázott talajokon csak késve kezdhették meg a talajmunkát. még mindig 4000-5000 hold az olyan terület, amely nem bírja el a gépeket, s ahol csak 10-14 nap múlva kerülhet sor a művelésre. ezeken a területeken rövid tenyészidejű szemes- és silókukoricát termelnek a közös gazdaságok. a termelőszövetkezetekbe már ki is szállították 400 mázsa mv-40-es kukoricavetőmagot. így a tervezetthez képest több ezer holddal nagyobb területen vetnek kukoricát győr megyében./mti/

10.50/a

- 18 -

bb 30. „zebra,, hangulatlámpa

vid te vm ki

1963. május 4.

a pápai elekthermax-ban elkészült a legújabb típusu fali hangulatlámpa mintapéldánya. a kétkaru lámpát rácsos, csikozott burával látták el, s ezért tréfásan zebrának nevezik. a falilámpa színes csikjai kellemes fényhatást keltenek. a gyár felkészül az új lámpa sorozatgyártására./mti/

bb 31. virágba borultak az epreskertek csongrádban

vid j vm ká

1963. május 4.

csongrád megye híres gyümölcstermő tájain: ujszegeden, a szatymazi és a sándorfalvi homokföldéken virágba borultak a földiepres-kertek helyenként már az apró gyümölcsök is megjelentek. a mostani száraz napokon mindenütt öntözéssel gyorsítják a földieper fejlődését. az első piros termések szállítása körülbelül két hét múlva kezdődik.

csongrád megyében a földieper-kultúra gyors fejlődése várható az elkövetkező esztendőben. a hungarofrukt külkereskedelmi vállalat támogatásával több termelőszövetkezetben rátérnek a külföldön - főleg a déli államokban elterjedt - úgynevezett fekete fóliás termesztésre. a sötét műanyagfóliás ágyakban a gyomok nem tudnak kikelni, ugyanakkor a szamóca egy teljes héttel korábban érik be, ami export szempontjából nagyjelentőségű. a megye közös gazdaságaiban még ez évben 20 holdon állítják fel a fekete fóliás melegágyakat./mti/

bb 32. népművelési munkások klubja alakult szolnokon

vid fm/tné vm

1963. május 4.

a szakszervezetek szolnok megyei tanácsa kulturális bizottsága és a ságvári endre művelődési ház megalakította a népművelési munkások klubját szolnokon. a klub tagjai minden hónap első hétfőjén találkoznak és megtárgyalják a legfontosabb elméleti és gyakorlati kérdéseket. tanácsadó szolgálatot szerveznek, átadják a népművelő munka legjobb módszereit. az első találkozón a klubélet megteremtésének lehetőségeit, majd a szocialista brigádok kulturális életének fejlesztését, a nyári népművelési munka formáit vitatják meg./mti/

10.55/a

- 19 -

bb 35. megkezdtek az 1956-os jeges árviz által elpusztított tassi hajózó zsilip átépítését

vid/te/m/ki

1963. május 4.

az 58 kilométeres csepeli duna-ágot tassnál hajózsilip és külön vízleeresztő rendszer zárta el. az 1956-os tavaszi nagy jeges árviz a leeresztő rendszer töltését áttörte és a turbinaházat megdöntötte.

a vízügyi építő vállalat - a vízügyi tervező iroda tervei alapján - hozzáfogott a tassi hajózó zsilip átépítéséhez. a munkákra hétmillió forintot irányoztak elő. a legfontosabb munka itt a felső zsilipkapu kicserélése és az egész rendszer automatizálása lesz. a régi szétnyíló felső kapu helyett ugyanis billenő kaput építenek. a központi vezérlőfülkéből nyitják-zárják majd a felső és alsó zsilipkapukat. korszerű térvilágítással is ellátják a tassi zsilipet és közvetlen környékét. /mti/

...-

bb 36. évente 10.000 hizó - korszerű sertéskombinát épül szolnokon

vid/j/m/ká

1963. május 4.

a szolnoki állami gazdaságban épül szolnok megye legkorszerűbb sertésnevelő és hizláló kombinátja. a hizlaldában az állatokat ugynevezett pavilonrendszerben helyezik el, s egy-egy pavilon 600 sertését egy ember gondozza. az etetéstől a trágyázásig minden gépesítenek. a kombinátban évente 10.000 hizót nevelnek, s az állatok átlag 8-9 hónapos korukban érik el a 120-130 kilogrammos súlyt. az idén már két pavilon üzemel, jövőre a teljes egység megkezd a működését. a korszerű sertéskombinát építésére több mint 10 millió forintot költenek. /mti/

...-

bb 37. vetőmagszaporítás - gyakorlati órán

vid/hj/tné/m/sr

1963. május 4.

tatán három évvel ezelőtt kezdődött a „virágos tatáért” mozgalom. a lakosság nagy lelkesedéssel vesz részt a munkában és szinte egyetlen olyan porta sincs, amely előtt koratavasztól késő őszig ne nyílnának virágok. /folyt.köv./

11.15

- 20 -

bb 37. /vetőmagszaporítás ... 1. folyt./ m

tavaly több mint 2000 fát és 100.000 különféle virágot ültettek ki a város utcáin, terein. az idén 32.000 négyzetmétert parkosítanak és a tanács háromnegyed millió forintot költ erre. modern parkokat építenek és a lakóházak előtt is egyforma virágágyak díszlenek majd. nagy segítséget nyújt ehhez a tatal egyes számú iskola, amelynek tanulói a politechnikai órákon palántákat nevelnek, szaporítják a magvakat. több mint 500. fiatal vesz részt a munkában az iskola 1500 négyszögöles kertjében. első idei „termésük”, már a városban díszlik: árvácska palántákat az óvodák környékére ültették ki. a diákok az idén 8000-10.000 évelő növényt adnak a város parkosításához. /mti/

...-

bb 39. mandulahántoló és törőgépet szerkesztettek - csökken a mandula önköltségi ára

vid/j/m/ká

1963. május 4.

teljes virágzásban pompázik a veszprémi állami gazdaság 48.000 mandulafája. közép-európa legnagyobb mandulása ez, ahol 300 holdból 220 már terem, 50 hold pedig az idén foruul először termőre. a nagyobb termés problémát okoz a gazdaságnak. eddig ugyanis kézi erővel törték és hántolták a több mint 40 vagonnyi termést, de a következőkben már nem győzik munkaerővel a szaporítatlan tisztogatást. a nagyüzemi termelés így nem is volt kifizetődő, hiszen egy kiló mandula önköltségi ára meghaladta a kereskedelmi ár 80 százalékát.

pettkó zsigmond, a gazdaság technikus a most elektromos meghajtású mandulahántoló és törőgépet szerkesztett. a gép óránként 6 mázsa magot szabadít meg a zöld buroktól, összeroppantja a páncélos héjat és 3 rostán keresztül választja el a magtól.

a termést idén már ezzel dolgozzák fel. a gazdaságban megállapították, hogy a gépesítéssel egynegyedére csökken a mandula önköltségi ára. /mti/

...-

11.20/a

- 21 -

bb 38. nőtt a fejtési, vágathajtási, elővájási teljesítmény, csökkent a szén tonnánkénti termelési költsége a „négynegyedes”, pécsi bányáüzemekben

vid te vm szf

1963. május 4.

a pécsi szénbányászati tröszt vasasi üzemében ez év január 1-ével, pécsbányán pedig márciusban bevezették a négynegyed műszakos termelést, amelynek előnyei máris mutatkoznak. mivel a pécsi bányák dolgozóinak munkaideje hét óra, a váltás a munkahelyen történhet, majd a munkát folyamatosan, megszakítás nélkül folytatják. a folyamatos, idővesztés nélküli munka eredményeként megnőtt az elővájási, vágathajtási sebesség és a fejtési frontsebesség. a munka ütemének meggyorsulásával rövidebb ideig tart a vágatok költséges fenntartása, a gyorsabb előkészítés következtében kevesebb tartalékfejtés kell, tehát lényegében meggyorsult, rentabilisabbá vált a bányaművelés. mindezt a korábbi létszámmal, jobb munkaszervezéssel érték el. ehhez tartozik még, hogy a négynegyedes munkabeosztással a leszállásnál, a fürdőben, a lámpakamránál elkerüljük a torlódást és így mintegy háromnegyed órával több időt tölthetnek otthonukban a bányászok. az előnyökhöz tartozik még, hogy egy-egy munkanegyedben kevesebben tartózkodnak a bányában, tehát csökken a baleseti veszély is, ugyanakkor a kevesebb munkahelyen szellőztethetnek.

a négynegyedes termelés előnyei számokban is jelentkeznek már. vasason az egy napra számított vágathajtási sebesség a tavalyi 2.13 méterrel szemben 3.34 méter, pécsbányán 1.95 méterrel szemben 3.82 méter. a két üzemben együttvéve a fejtési sebesség 6, a teljesítmény pedig 12 százalékkal nőtt a múlt évihez hasonlítva. egy-egy tonna szén termelési önköltsége vasason 59.05 forinttal volt alacsonyabb az év első negyedében a múlt évi átlagnál.

a kedvező tapasztalatok alapján szabolcsbányán is - és ezzel a tröszt valamennyi üzemében - rátértek a négynegyedes termelésre./mti/

- . -

11.30/a

- 22 -

bb 40. tatán rendezik meg az önkéntes néprajz és nyelvjárás gyűjtők első országos találkozóját

vid hi/tné vm sr

1963. május 4.

országszerte évről-évre növekszik azoknak a száma, akik kedvtelésből gazdagítják néprajzunk, nyelvjárásaink emlékeit, értékeit. az országos néprajzi múzeum több mint 1300 rendszeres gyűjtővel tart kapcsolatot. munkájuk értékelésére, tapasztalataik megvitatására a magyar néprajzi társaság, a magyar nyelvtudományi társaság és a komárom megyei szervek május végén, illetve június elején tatán megrendezik az önkéntes néprajzi és nyelvjárásgyűjtők első országos találkozóját. a gazdag programban a többi között előadást tartanak a magyar nyelvjárás újabb eredményeiről, beszámolnak arról a munkáról, amit országszerte az idén kezdtek meg a paraszti gazdálkodás szókincseinek, néprajzának a felkutatására és feldolgozására. nagy érdeklődésre tarthat majd számot a néprajz felhasználása az iskolai munkában című előadás, amelyre a komárom megyei magyar szakos pedagógusokat is meghívják. a találkozó alkalmából megnyílik az átalakított, újárendezett tatai kuny domokos múzeum. közös gyűjtést végeznek a találkozó résztvevői a tatai járás egyik jellegzetes mezőgazdasági községében, kocson. a községről 1936-ban készült nagy monográfia alapján megnézik, hogyan változott azóta a megye legnagyobb termelőszövetkezetében dolgozó parasztságnak az élete./mti/

- . -

bb 33. a diósgyőri kohászfiatalok 90 százaléka tanul.....

vid fm/tné vm

1963. május 4.

a Lenin kohászati művekben ezen a héten zárult a kisz politikai oktatás. a változatos tárgykörű, a különböző társadalmi rendszerű országok fejlődését, jellegzetességeit, valamint a 8. pártkongresszus anyagát ismertető előadások népszerűeknek bizonyultak, azokat kerekén ezer kohászfiatal látogatta rendszeresen. de ezenkívül más formában is gyarapították és gyarapítják tudásukat a fiatalok. állami oktatásban és a különböző szakmai tanfolyamokon további 1500-an, pártoktatásban több mint ezren vesznek részt, vagyis a diósgyőri kohászfiatalok mintegy 90 százaléka tanul valamilyen formában./mti/

- . -

11.38/a

- 23 -

bb 42. művészeti képauciót rendez a bizományi áruház

t kf/te vm ki

1963. május 4.

a bizományi áruház hagyományos tavaszi művészeti képauciójának anyagát, mintegy 130 képet, május 4-12. között kiállításon mutatja be kinizsi utcai székházának nagytermében. a kiállításon többek között 2-2 munkácsy és benczur, több szép mednyánszky és szőnyi kép látható. a kiállítás legértékesebb darabja munkácsy minály jelmezes férfi-ja, ára 25.000 forint. benczur gyula putto-ját 15.000 forintra értékelték. érdekesség ferenczy károly eltűntnek hit, most előkerült válás című festménye, amelynek 10.500 forint a kikiáltási ára.

a kiállítás naponta - vasárnap is - 9-18 óra között tekinthető meg. az árverést május 14-én délután 5 órakor rendezi a bizományi áruház./mti/

- . -

bb 41. a magyar kommunista ifjúsági szövetség

j vm

1963. május 4.

küldöttsége, amely pullai árpádnak, a kisz kb első titkárának vezetésével részt vett a bolgár dimitrovi kommunista ifjúsági szövetség tizedik kongresszusán, visszaérkezett magyarországra.
/mti/

- . -

bb 44. szocialista kulturáért jelvényt kapott a fővárosi tanács szimfónikus zenekara

i lv/tm vm

1963. május 4.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága, párt és szak-szervezeti bizottsága a tanácsaktivistái részére pénteken jutalom-hangversenyt rendezett. sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke a tanács szimfónikus zenekarának jó munkája elismeréséül átnyújtotta a szocialista kulturáért kitüntető jelvényt. ugyancsak a szocialista kulturáért jelvényt kapott németh amadé, a zenekar karnagya, továbbá csányi zoltán a zenekar szakmai vezetője és molnár béla a fővárosi tanács dolgozója./mti/

- . -

11.45/a

- 24 -

Ma

bb.45. magyar vizgazdálkodási kiállítás nyílik ulan-batorban: bemutatták a kiállításra induló dokumentum-gyűjteményt

v/cs/a ká

1963. május 4.

néhány nap múlva 4 millió forint értékű vizkutatói, viz-kivételi és öntözési gépeket, berendezéseket indít utba mongóliába a nikex külkereskedelmi vállalat. a gépekből és a magyar vizgazdálkodás módszereit, eddigi eredményeit ismertető dokumentumokból ulan-batorban nagyszabású kiállítást rendeznek. a magyar kiállítást július 11-én, a népi forradalom évfordulóján és a hagyományos tavasz-ünnepén nyitják meg és július 26-ig látogathatja majd a mongol főváros közönsége.

a hosszú utra elkészített kiállítási anyagot szombaton a mezőgazdasági kiállítás területén mutatták be a budapesti mongol nagykövetség képviselőinek és a meghívott mezőgazdasági, illetve kereskedelmi szakembereknek. a dokumentum-gyűjteményt - amely ismerteti a magyar mezőgazdaság helyzetét, a szocialista átalakulás tényeit, elsősorban pedig bemutatja a vizgazdálkodásban alkalmazott módszereket, a gépeket, berendezéseket s az öntözés adta előnyöket - papp tamás, révész antal, wigner judit és benkő sándor fiatal grafikus-művészek foglalták beszédes számokkal, képekkel illusztrált, egységekre. a kiállítást készítő szakemberek tájékoztatásul közölték, hogy a mongol szántóföldi termelés megszervezését a magyar geoelektromos, geofizikus és furócsoportok segítik vizkutató és feltáró munkájukkal. az 1957-58-as években 13, az 1959-60-as években 33 és 1961-62-es években 42 kutatófurta a magyar szakemberek rendkívül nehéz körülmények között a vízben szegény karsztos vidékeken. most újabb magyar furócsoportokat szándékoznak munkába állítani, hogy a vizgazdálkodás alapjait gyorsabban lerakhassák. a mongóliai víz-problémára jellemző, hogy az évi csapadék mindössze 140-160 milliméter, alig negyede a miénknek. ugyanakkor - a lakosság vízellátásán kívül - igen nagy nehézséget jelent a 28 milliót számláló állatállomány itatása. de célul tűzték már a szántóföldi öntözés megszervezését is.

a tervezett magyar kiállításon bemutatásra kerülő gépeket, gépi berendezéseket mongólia megvásárolja, a dokumentációs anyagot pedig - vándorkiállítás-ként - az ország más városai-ban is bemutatják./mti/

- . -

12.50/a

- 25 -

Ma

bb 43. újból mérsékelték a saláta és a spárga fogyasztói árát

n.j./j/m/ká

1963. május 4.

a nagyvásártelepre szombaton 24 vagon és 61 tehergépkocsi idénytermék érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 10 vagon burgonya, 5 vagon tojás, 2 vagon sárgarépa, 2 vagon vágott baromfi, 2 vagon alma és 3 vagon citrom.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata szombaton újból mérsékelték a saláta és a spárga fogyasztói árát. a melegágyi salátát fejenként 1.50-2, a szabadföldit 1.30-1.70 forintért, az osztályozott szőlő-spárgát kilónként 19-21, a levesbevalót 14, a cérna-spárgát 5.80 forintért hozták forgalomba. a tisztított parajt kilónként 2.80, a sóskát 5,40 forintért árusították. /mti/

-. -

bb.46. a külügyminiszter fogadta a finn köztársaság új nagykövetét

gk/a ha

1963. május 4.

péter jános külügyminiszter szombaton fogadta r.s. palast, a finn köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, megbízó levelének a közeljövőben történő átadásával kapcsolatban. /mti/

-. -

bb.47. a lenini komszomol

hmé/a ha

1963. május 4.

központi bizottságának négytagú delegációja, amely a kisz központi bizottságának meghívására érkezett magyarországra és az egyetemi kisz-szervezetek munkáját tanulmányozta, szombaton elutazott hazánkból. /mti/

-. -

13.10/a

- 26 -

bb.48. elhunyt martin hajdu györgy

gk/a/ha

1963. május 4.

elhunyt martin hajdu györgy, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a magyar partizán szövetség tagja. 1918 decembere óta tagja volt a kommunisták magyarországi pártjának, majd az emigrációban európai és dél-amerikai országok kommunista pártjainak. hősiességgel harcolt a spanyol polgárháborúban, ahol meg is sebesült. hazatérése után először az építésügyi minisztérium munkatársa volt, majd mint nyugdíjas veti részt a párt- és társadalmi munkában.

martin hajdu györgyöt az mszmp 2. kerületi bizottsága és a magyar partizán szövetség saját halottjának tekinti. hamvasztás előtti búcsúztatása május 8-án, szerda délután fél 4 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

-. -

bb.49. péter jános üdvözlő távirata a vietnami demokratikus köztársaság új külügyminiszteréhez

gk/a ha

1963. május 4.

péter jános, a magyar népköztársaság külügyminisztere táviratban üdvözölte xuan thuy-t, a vietnami demokratikus köztársaság újonnan kinevezett külügyminiszterét. /mti/

-. -

bb.50. a 9. kerületi rendőrkapitányság

a/ha

1963. május 4.

kéri, hogy saját érdekében jelentkezzék az a károsult, akinek őrizetlenül hagyott kerékpárját ismeretlen tettes 1963. április 12-én vagy 13-án a budapest 8. józsef körút és a józsef utca sarkáról ellopta. jelentkezés személyesen budapest, 9. hámán kató utca 9, telefonon a 341-560-as számon. /mti/

Vérfi-

-. -

13.506/a

- 27 -

bb. 51. időjárásjelentés

te/a cz

1963. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. május 4-én, délben 12 órakor:

főként ma délután esők

a kelet felé előrehaladó hirtelen meglassuló hideg atlanti óceáni levegő a Leningrád-varsó-budapest-róma vonal mentén szokatlanul éles időjárási választóvonalat alakított ki. ettől nyugatra gyors változásokról, élénk szelekről, esőkről és legfeljebb 5-8 fokos hőmérsékletekről érkeznek jelentések, ugyanakkor kelet-európában szinte nyári meleg van.

házánkban a nyugati megyékben élénk északi szél fujt, több ízben esett az eső. zivatarok is voltak és a hőmérséklet csak 14-20 fokig emelkedett. az ország többi részében azonban a déli-délkeleti szél még meleg levegőt hozott, így a nappali legmagasabb hőmérsékletek elérték a 23-26 fokot, és ezekről a területekről is több helyről jelentettek zápor-szerű esőt.

ma hajnalban a nyugati megyékben 4-7, máshol 9-14 fokig hűlt le a levegő.

ma délelőtt az ország nyugati és keleti részei között fokozódtak a hőmérsékleti ellentétek. sopronban 5, debrecenben 20 fok volt.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 19.4 fok, volt a sok évi átlagnál 4.4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 12 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás vasárnap estig: ma erősen felhős idő, holnap felhőátvonulások. főként a mai nap folyamán és első-sorban keleten esők, helyenkint zivatarok. élénk szél. a nappali felmelegedés keleten gyengül, nyugaton kissé erősödik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet keleten 9-14, nyugaton 4-8 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap keleten 15-19, nyugaton 10-14 fok között.

a duna vízállása ma reggel 345 centiméter. /mti/

-. -

14.00/a

- 28 -

bb 53. megnyílt gábor marianne festőművész kiállítása

t lv/tm vm na

1963. május 4.

a pesterzsébeti múzeumban szombaton megnyílt gábor marianne festőművész gyűjteményes kiállítása. megnyitót murányi-kovács endre írta. a kiállítást május 26-ig látogathatják az érdeklődők. /mti/

-. -

bb 57. apró antal, fock jenő és brutyó jános látogatása a technika házában

k sl/sze vm ki

1963. május 4.

apró antal és fock jenő, az mszmp politikai bizottságának tagjai, a minisztertanács elnökhelyettesei, továbbá brutyó jános, az mszmp politikai bizottságának póttagja a szot főtitkára szombaton ellátogattak a technika házába. a vendégek horgos gyula kohó-és gépipari miniszter társaságában megtekintették a kgm műszaki tájékoztató és propaganda intézetének kiállítását, ahol a rezgésmentes gépalapozás elméleti és gyakorlati kérdéseit mutatják be. /mti/

-. -

bb 52. a zeneoktatás időszéri feladatairól tárgyalt az országos zenepedagógus szakosztály második közgyűlése

t lv/tm vm na

1963. május 4.

a zeneművészek szakszervezete mellett működő országos zenepedagógus szakosztály szombaton az édosz székházában tartotta második közgyűlését. kollár endre, a választmány titkára beszámolójában hangsúlyozta, hogy az elmúlt években jelentősen megnőtt a zenét tanuló gyermekek száma és fejlődött a zeneiskolai hálózat is. örvendetes, hogy ma már nemcsak a fővárosban, hanem a vidéki városokban és falvakban is egymás után alakulnak meg a zeneiskolák, s egyre több fiatal ismerkedik meg a zene alapfogalmaival.

a zenepedagógusok szakmai továbbképzésében számottevő eredmények születtek, de formáit bizonyos mértékig át kell alakítani. ezért a zenepedagógusok intézményes szakmai és ideológiai továbbképzésre hároméves programot dolgoznak ki.

a beszámolót vita követte, majd titkos szavazáson megválasztották az országos zenepedagógus szakosztály 25 tagu választmányát és héttagu titkárságát. elnöknek kadosa pál kossuth-díjas érdemes művészt választották meg. /mti/

-. -

14.10/a

- 29 -

h.

bb 55. közlekedési balesetek

gk vm ha

1963. május 4.

pénteken több súlyos közlekedési baleset történt a fővárosban.

a tizedik kerület, pataki istván téri autóbussmegállóban major sándor figyelmetlenül haladt át az uttesten és elütötte egy személygépkocsi. életveszélyes sérüléssel az amerikai uti sebeszetre szállították.

a tizenharmadik kerület, steinmetz kapitány utca és a kosztolányi dezső utca torkolatánál figyelmetlenül ment át az uttesten nagy antal nyugdíjas és egy motorkerékpár elütötte. nagy antal és tungli zoltán a motorkerékpár vezetője súlyos sérülést szenvedett. a mentők a bajcsy-zsilinszky kórházba szállították őket.

a hatodik kerület, népköztársaság utja és az izabella utca kereszteződésénél a rézsó miklós által vezetett pótkocsis tehergépkocsi összeütközött a dobos sándor vezette motorkerékpárral. maruzsa sándor, a motorkerékpár utasa súlyos, dobos sándor könnyű sérülést szenvedett. a péterffy sándor utcai kórházba szállították őket. a baleset oka: a tehergépkocsi vezetője nem adta meg az elsőbbséget a motorosnak.

a tizennegyedik kerület, thököly ut 69. előtt özv. farkas jánosné nyugdíjas a 7/c jelzésű autóbusról leszállás közben elesett. súlyos sérüléssel a péterffy sándor utcai kórházba szállították a baleset oka: az autóbussvezető figyelmetlen indítása.

a huszonegyedik kerület, második rákóczi ferenc ut és a szabadság utca torkolatában a pilkó gyuláné által vezetett taxi összeütközött a teleki károly vezette motorral. teleki súlyos, sérülést szenvedett, a mentők a péterffy sándor utcai kórházba szállították. a baleset oka: a személygépkocsi vezetője nem adta meg az elsőbbséget a motorosnak./mti/

- . -

14, 15/m

- 30 -

Handwritten signature

bb.56. több mint negyven külföldi delegáció jelenlétében négy napon át tárgyal majd a magyar szakszervezetek 20. kongresszusa az eddigi eredményekről és a jövő feladatairól - a szot elnökségének sajtótájékoztatója

t/tz/a cz

1963.május 4.

a szot elnöksége szombaton délelőtt a magyar újságírók országos szövetségének székházában sajtótájékoztatót ismertette a magyar szakszervezetek 20. kongresszusának előkészületeit.

beckl sándor, a szot titkára elmondotta, hogy a kongresszust 7.496 alapszervezetnél, 240 középszervezetnél és a szakmai szakszervezeteknél tartott tanácskozáson előzték meg. ezeken a közgyűléseken, illetve kongresszusokon 306.390 tisztségviselőt választottak meg a szakszervezeti tagok, akik közé ma már az összes dolgozóknak több mint 90 százaléka tartozik. e tanácskozáson a küldöttek általában reálisan értékelték a szakszervezeti mozgalom eddigi eredményeit és határozták meg a további feladatokat.

a magyar szakszervezetek 20. kongresszusára az ország szervezett dolgozói 600 szavazati és 140 tanácskozási jogú küldöttet választottak, s a kongresszus munkájában részt vesz mintegy 350 meghívott is. ezenkívül eddig több mint negyven ország szakszervezeti mozgalomának képviselői jelentették be részvételüket, köztük természetesen a baráti szocialista országok delegációi, valamint a szakszervezeti világszövetség küldöttsége.

hangsúlyozta beckl sándor: a május 9- és 12. között tartandó tanácskozás jelentőségét nagy mértékben fokozza, hogy első ízben ezen a kongresszuson a magyar szakszervezetek adnak majd számot a szocializmus alapjainak lerakása terén végzett munkájukról. ugyanakkor itt kerül majd sor a szocializmus teljes felépítésével kapcsolatos további feladatok meghatározására is.

a kongresszuson egyébként brutyó jános, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a szot főtitkára terjeszti majd elő a szot beszámolóját a 19. kongresszus óta végzett munkáról. napirenden szerepel továbbá a számvizsgáló bizottság jelentése, valamint a magyar szakszervezetek alapszabályának módosítása és végül a szakszervezetek országos tanácsa és a számvizsgáló bizottság megválasztása - mondotta a szot titkára.

ezután beckl sándor az újságírók kérdéseire válaszolt./mti/

- . -

14, 18/m

- 31 -

bb 54. hogyan diszitsük virággal az ünnepi asztalt - csokor-
„sablon,, férfiaknak - modern virágkötészeti bemutató nyílt

t kf/kf vm ki

1963. május 4.

a virágért népköztársaság utja 5.sz. üzletében szombaton modern virágkötészeti bemutató nyílt. a nem mindennapos kiállításon a szakma „művészei,, a legkiválóbb virágkötők, mintegy 150 különféle csokrot, váza-asztal-és lakásdíszet, s a most divatos virágtálat mutatnak be. a kiállításon megtalálhatók a mai modern butorokhoz legjobban illő virágfajták, s egyben ismertetik, hogyan kell ezeket izlésesen összeállítani. a kiállítás egyébként a virágkötészet fejlődéséről, történetéről is számot ad, kezdve a biedermeier kor divatjától a 30-as és 40-es évek izlésének megfelelő „csokrértékig,, a kiállítás anyagából a háziasszonyok megtanulhatják, hányféleképpen, hogyan lehet az ünnepi, a karácsonyi stb. asztalt virággal díszíteni. újdonságként mutatják be néhány csokor-„sablon,, lyukacsos vázát, sündisznóhoz hasonlító virágtartót, amelyek segítségével még a férfiak is izléses virágdíszeket állíthatnak össze. ugyancsak érdekesek és újszerűek a modern lakásokba illő „facserépek,, gyökér-és fatörzs-vázák, virágtartók.

a kiállítás egy hétig tart nyitva. a kiállításon bemutatott csokrokat és díszeket a következő napokban 10 virágért üzletben kezdik árusítani./mti/

bb 58. szakmunkásvizsgák a győri textilben

vid te vm ki

1963. május 4.

a győri textilipari vállalatnál 42 szövő tett szakmunkásvizsgát. annak idején nem lehettek ipari tanulók, ezért nyolchónapos tanfolyamon szerezték meg a gyakorlat mellé az elméleti képzettséget is. a vizsgák jó eredménnyel végeztek. a szövődében most már a dolgozóknak több mint a fele rendelkezik megfelelő szakmai képesítéssel./mti/

bb 59. motor-és kerékpáralkatrészek postán

vid te vm ki

1963. május 4.

a vas megyei iparcikk kiskereskedelmi vállalat szombathelyi járműboltja újfajta szolgálatot vezet be. levélmegrendelésre vidékre postán küld motor-és kerékpáralkatrészeket. így általában 3-4 nap alatt a legtávolabbi faluba is eljut a kért alkatrész, tehát a motor-és kerékpártulajdonosok mentesülnek a megyeszékhelyre utazástól./mti/

14,30/m

- 32 -

MO

bb 61. kiadós esők, zivatarok országsszerte - felére csökkent a meleg, de fagyveszély nem fenyeget

i cs/tm vm ká

1963. május 4.

az északnyugatról jött hideg sarki levegő a dunántulról már pénteken kiszorította a csaknem nyári szintű meleget, s a változást erős zivatarok, kiadós nagy esők kísérték. a nyugati megyékben szombat reggelig 20-35 milliméternyi csapadék hullott. a hideghullám és a vele érkező zivatarfront szombaton hajnalban érte el a fővárost. reggel 4-7 óra között négy kisebb zivatar zajlott budapest területén, s együttesen 4 milliméter csapadékot adtak, de a délelőtti folyamán, s a koradélutáni órákban hullott csapadék mennyisége helyenként megközelítette, másutt meghaladta a 10 millimétert is. a zivatarfront a nap folyamán fokozatosan előzönlötte az ország keleti vidékeit így az egész ország jó esőket kapott.

szombaton az ország nyugati és keleti fele között nagy hőmérsékleti különbségek alakultak ki. délelőtti papáról 5, debrecenből 20 fokot jelentettek a megfigyelő állomások. a koradélutáni órákban a dunántulon általában 7-9, az alföldön és az északkeleti vidékeken pedig 19-21 fokig emelkedett a hőmérők higánya. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint éppen ennek a nagy hőmérsékleti ellentétnek köszönhetjük a mezőgazdaságban felbecsülhetetlen értékű, kiadós esőket. a jelek szerint vasárnap lesznek még szórványosan ismétlődő esők, az északnyugati szél élénk marad, fagyveszélytől azonban egyelőre nem kell tartanunk. a vasárnapi maximumok az ország nyugati felén előreláthatólag 10-14, a keleti vidékeken 15-19 fok körül alakulnak ki./mti/

bb 60. ötven ezer szarvasmarha a szabolcsi legelőkön

vid j vm ká

1963. május 4.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezeti községeiben május 4-én kezdték meg a szarvasmarha-állomány legeltetését. összesen mintegy 50.000 állatot hajtottak ki a tavaszi kedvező időjárás hatására szépen fejlődő, sok helyen már 10-15 centiméter magas füre.
/folyt.köv./

15.00/n

-33-

Kk

/bb 60. ötven ezer.....1.folyt./vm

különösen dusak a legelők a felső-tisza táján, ahol korábban kisebb árvíz áztatta meg a földeket. a vízjárta területeken a szövetkezetek nagy adagu műtrágyázást is alkalmaztak a fűhozam növelésére.

a dus füvet termő szabolcsi legelők kihasználásával a szövetkezetek naponta mintegy 10.000 mázsa szénát takarítanak meg.
/mti/

-. -

bb.62. esküvő husz évig tartó mátkaság után

vid tné/ Lm fm

1963. május 4.

raffinger jános negyedévszázaddal ezelőtt tancmulat-
ságon ismerkedett meg az akkor 15 éves szakács annával. husz
évvel ezelőtt meg is kérte a kezét, de akkor - mivel a vőlegény
ménfőcsanak egyik legmódosabb családjának tagja volt - a vagyon
szétválasztotta őket és nem kerülhetett sor az esküvőre. a szintén
ménfőcsanaki szakács anna később évekig győrrött és budapesten
dolgozott, de nem ment férjhez, és a vőlegény sem nősült meg.
a felszabadulás után a menyasszony visszaköltözött ménfőcsanakra
és újra találkoztak.

raffinger jános 1959-ben belépett a termelőszövetkezetbe,
ahol azóta is a legszorgalmasabb állatgondozó hírében áll. az elmúlt
évben 613 munkaegységet szerzett s az idén is már 250 munkaegysé-
get irtak a javára. raffinger jános új házat építtetett
esküvőjére, a menyasszony pedig győri asztalosnál készíttetett
butort az új lakásba.

a 45 éves vőlegény és a 42 éves menyasszony esküvőjét
szombaton tartották meg a ménfőcsanaki tanácsházán.

a házaspárnak 110 kilós disznót és ezer forintot ajándékozott
a termelőszövetkezet./mti/

-. -

1524./n3

-34-

1546 Zseli

bb 63. diszitőművészeti szakkörök megyei kiállítása pécssett
vid fm/tné szb fm 1963. május 4.

baranya 80 diszitőművészeti szakkörének legsikerültebb munkái-
ból a nőtanács és a népművelési tanácsadó rendezésében kiállítás
nyílt szombaton pécssett. a baranya magyarlakosu, német és délszláv
nemzetiségi vidékeit, jellegzetes néprajzi tájegységeit kifeje-
ző diszitőművészeti kiállítás többszáz himzett és szövött textiliát
- terítőket, párnákat, falvédőket, kivarrott ruhákat - mutat be
az érdeklődőknek./mti/

-. -

bb 64. országos bábjátékos konferencia győrrött

vid fm/tné szb fm

1963. május 4.

szombaton győrrött az építők erkel ferenc művelődési otthoná-
ban megkezdődött a hetedik országos bábjátékos konferencia. a ta-
nácskozás elsőnapján győr megye legjobb iskolai bábszakkörei tar-
tottak bemutatót és az állami bábszínház bemutatta grimm-ignác:
csipkerózsika című bábjátékát. a résztvevők előadásokat hallgatnak
a bábjátékrendezésről és vitát rendeznek az állami bábszínház
tájéloadásiról is.

a konferencia ideje alatt kiállításon mutatják be a bábcso-
portok legsikerültebb bábjaikat. /mti/

-. -

bb 65. Langyos tavaszi eső áztatta meg a határt: kalászba
szökkent a rozs a dráva mentén - rekord a hajduságban: egy hét
alatt 50 000 hold kukoricát vetettek el - derékmagasságu zöldta-
karmányokat kaszálnak baranyában

vid ö kz szb ká

1963. május 4.

mezőgazdasági üzemek az elmúlt héten lényegében pótolták a
késői kitavaszkodás-okozta elmaradást. békés megye mezőkovács-
házi és szarvasi járásában a hét végéig a teljes tervezett terü-
let 98 százalékán földben volt már a kukorica is. a megye több
mint 50 szövetkezeti gazdasága már le is tette a kukoricavetés
gondját. a tavaszi szántással, vetéssel előrehaladt közös gazda-
ságok mind nagyobb erővel fognak hozzá a soronkövetkező munkához,
a növényápoláshoz. a megyében az elmúlt héten, családtagjaikkal
együtt, mintegy 40 000 szövetkezeti gazda végezte már a koratava-
sziak sarabolását, egyelését. megkezdték a dohány palántázását is.

/folyt.köv./

15.20/Lm

- 35 -

1530 Zseli

bb 65. /langyos tavaszi... 1. folyt./- szb

győr-sopron megyében a hét végéig sikerült pótolni az őszi elmaradt mélyszántásokat. most már csak azok a területek szántatlanok, amelyek a tartós bel- és árvíz miatt még most sem bírják el a gépeket. gyorsan haladnak a vidék legfontosabb ipari növénye, a cukorrépa vetésével: 13 200 holdon már földben van a magja, s a következő napokban a még hátra levő 2 800 holdat is elvetik. a kukoricának 41,6 százalékát vetették el szombat estig, s bár ez százalékosan nem tartozik a legjobbak közé, nem jelent elmaradást. ezen a vidéken ugyanis, a hűvösebb éghajlat miatt, a normális időjárású években is általában két hetet késik a kukoricavetés az ország más részeihez viszonyítva.

a hajduságban a tervezett 165 000 holdból már valamivel több mint 100 000 holdon vetették el a kukoricát szombat estig, s ennek 50 százalékát az elmúlt héten. évtizedekre visszamenően nincs rá példa, hogy ezen a vidéken egy hét alatt 50 000 hold kukoricát vetettek volna el. az egyéb munkáktól felszabaduló gépek segítségével a jövő héten az egész megyében befejezik ezt a fontos munkát. az egyre nagyobb ütemű növényápolás eredményeit jelzi, hogy a hét végéig csak cukorrépából 10 000 holdat, a termőterület felét sara-bolták meg.

az eredményes munkával töltött hét végén szerte az országban langyos tavaszi esők öntözték meg a határt. somogyban már pénteken délután megindult az esőzés. a megye legnagyobb mezőgazdasági üzemében, a lábodi állami gazdaságban szinte órák alatt kibujt a földből a már korábban elvetett kukorica és a krumpli. a gazdaság egy 300 holdas tábláján szombat délután már négy levélben volt a burgonya. a buza térdig, a rozs térden felül ért. az utóbbi helyenként már kalászos is.

hasonló jelentés érkezett a szomszédos baranya megyéből. a megye állami és szövetkezeti gazdaságainak mintegy másfélszázezer holdnyi őszi gabonája rendkívül gyors fejlődésnek indult. az őszi árpa térdig érő és már „hasban”, van a kalásza. a drávamenti homokföldéken kalászba szökkent a rozs. szerte a megyében megkezdtek az őszi takarmánykeverék és a lucerna kaszálását. a zöldtakarmányok helyenként elérik a derékmagasságot. a harsányi hegy környékén virágzik a korai zöldborsó. a csapadékos, enyhe időjárás oly kedvező a virágbaborult vetéseknek, hogy körülbelül három hét múlva megkezdődhet a borsószedés. az első május eső baranyában összesen 200 000 holdon találta földben a tavaszi növények magját. jelentősen könnyebb lett a napraforgó és a cukorrépa sarabolása, valamint a már ugyancsak megkezdődött burgonyakapálás. a dél-baranyai járásokban szépen sorol, s oly gyorsan fejlődik a kukorica, hogy hamarosan ennek az ápolását is meg kell kezdeni. /mti/

--

15.35/Lm

-36-

No02 2. rész

bb 66. jávorka sándor nevét vette fel a tatai mezőgazdasági technikum

i vid/fm szb fm

1963. május 4.

kettős ünnepség volt szombaton a tatai mezőgazdasági technikumban. kollégiumavatót tartottak, és ugyanakkor mind az iskola, mind a kollégium felvette jávorka sándornak, a magyar flóra nagy ismerőjének a nevét. ebből az alkalomból leleplezték jávorka sándornak az iskola falán elhelyezett emléktábláját, és ünnepélyesen átadták az intézménynek a kisz központi bizottsága által adományozott zászlót. /mti/

--

bb 67. komárom megyében jelentős segítséget nyújt a lakosság a népi ellenőrzési bizottságoknak - a megyei tanács ülése

vid fm/tné szb fm

1963. május 4.

a komárom megyei tanács szombaton ülést tartott. a tanácskozáson résztvett kiss károly, az elnöki tanács titkára, az mszmp központi bizottságának tagja, beresztóczy miklós, az országgyűlés al-elnöke és havasi ferenc, a megyei pártbizottság titkára. az ülésen többek között megvitatták - both józsefnek, a megyei népi ellenőrzési bizottság elnökének beszámolója alapján - a népi ellenőrzési bizottságok tavalyi munkáját és idei tervét.

a tanácsülésen megállapították, hogy a bizottságok jól dolgoznak. tavaly hetvenhat eredményes vizsgálatot végeztek. más funkciók társadalmisításának jól bevált példájára tavaly a járási népi ellenőrzési bizottságok vezetését is társadalmi elnökökre bízta. azóta munkájuk tovább szélesedett. a megyében csaknem ezer népi ellenőr működik, s közülük a legjobb szakemberekből szakbizottságokat szerveztek. a községben, üzemekben már 46 népi ellenőrzési csoport működik. ezek a csoportok öntevékenyen is munkálkodnak területükön a fegyelem, a törvényesség betartásért. a lakosság mind nagyobb segítséget nyújt a népi ellenőrök munkájához. tavaly 240 közérdekű bejelentést tettek a megyében.

a tanácsülésen jóváhagyták a népi ellenőrzési bizottság idei tervét. az országos vizsgálatokon kívül a megye sajátosságának megfelelő husz vizsgálatot vettek tervbe. ezek közül sok a megye jellegének megfelelően ipari kérdésekkel foglalkozik. így többek között megnézik az ujitó-mozgalom helyzetét, és a bányászattal kapcsolatos több feladatot vizsgálnak meg. /mti/

--

15.45/Lm

-37-

No03 2. rész

bb 71. jean roche francia biokémikus

sze szb sr

1963. május 4.

professzor a párizsi egyetem rektora a magyar tudományos akadémia meghívására néhánynapos látogatásra budapestre érkezett. /mti/

--

bb 72. hivatalos nyereséjegy a Lotto 18. játékhetéről

sze szb ki

1963. május 4.

a 18. játékhetére 4 873 967 Lottószelvényt küldtek be a fogadók. öt találatos nem volt, négy találatot 29 fogadó ért el. a nyereségösszeg egyenként 126 051 forint 25 fillér. három találatot 3 935 fogadó ért el, a nyereségösszeg egyenként 602 forint 50 fillér. a két találatos nyereségek száma 93 036, ezekre egyenként 19 forint 60 fillért fizetnek. /mti/

--

bb 73. leszakadt a mennyezet-vakolat a tulipán eszpresszóban - bezárták a helyiséget

i bc/tr szb sr

1963. május 4.

május 3-án az esti órákban az 5. kerületi nádor utca 34. szám alatti tulipán eszpresszó mennyezet-vakolata másfél négyzetméter területen leszakadt. a vendégek közül két személy súlyosan, kettő pedig könnyebben megsérült. valamennyiüket kórházba szállították. a fővárosi tanács a helyiséget további intézkedésig lezáratta. a vizsgálat megindult. /mti/

--

bb 74. késsel támadt feleségére, majd jelentkezett a rendőrségen

i bc/sze szb sr

1963. május 4.

május 3-án éjjel körül boris jános 4. kerület nyár utca 73. szám alatti lakos a rendőrségen bejelentette, hogy feleségét konyhakéssel háromszor hasbaszurta. az asszonyt életveszélyes állapotban kórházba szállították a mentők. boris jános tettét családi okból követte el. emberölés büntetvének kísérlete miatt őrizetbe vették. /mti/

--

16.00/n

-38-

bb 71

bb.68. gyorsított lengyel nyelvtanfolyam

k sr lm sr

1963. május 4.

a két ország közötti turistaforgalom és az intézmények közötti csoportos utazások növekedésével jelentkező igény kielégítésére a lengyel olvasóterem május 9-től Lengyelországot ismertető előadásokkal és filmbemutatókkal egybekötött hat hetes gyorsított, díjmentes nyelvtanfolyamot indít. beiratkozások az olvasóteremben, 1. kerület döbrentei u. 8. szám alatt, naponta 10-13 és 15-17 óra között. telefon: 158-496 és 152-872 /mti/

--

bb.69. a hazafias népfront

k lm sr

1963. május 4.

3. ker. bizottsága és az óbudai irodalom és filmbarátok köre „Óbuda az irodalomban”, címmel jubileumi kiállítást rendez. felkér mindenkit, akinek birtokában olyan alkotás van /nemcsak szépirodalmi amely Óbuda multjával, jelenével, jövőjével foglalkozik, jelezze a hazafias népfront 3. ker. bizottságának /bp. fényes adolt u 45 sz. telefon: 162-689/ és a kiállítás időtartamára máj. 19-26. -ig, adja kölcsön, hogy ezzel is teljesebb legyen a bemutatás.

minden segítségét előre is hálásan megköszön a

hazafias népfront 3. ker. bizottsága.

/mti/

--

bb.70. krudy-émlékiállítás nyílt a szabó ervin könyvtárban

t vt/gk lm sr

1963. május 4.

Krudy világa címmel - az író halálának 30. évfordulója alkalmából - szombaton emlékkiállítás nyílt a fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. a bemutatott gazdag dokumentumgyűjtemény között Krudy Gyulával foglalkozó számos korabeli újságcikk, több róla készült fénykép van, s különböző emléktárgyak is láthatók. betekintést nyújt a kiállítás a készülő, s hamarosan megjelenő több mint 500 oldalas „Krudy világa”, kötet sokrétű anyagába, amely eddig nem publikált Krudy-írásokat is tartalmaz.

Benedek Marcell Kossuth-díjas író méltatta megnyitó beszédében Krudy Gyula munkásságát, majd Krudy Gyula kedvenc primása, a 81 éves parádi józsi bácsi hegedűjéről felcsendültek az író legkedvesebb dalai.

az emlékkiállítás május végéig tart. megtekinthető naponta reggel 9-től este 9-ig, szombaton és vasárnap reggel 9-től délután 1 óráig, a 8. kerület Szabó Ervin tér 1. szám alatt. /mti/

--

16.04/n

-39-

bb 71

bb 75. csehszlovák zenei hét a rádióban

i vt/tm szb ha

1963. május 4.

hétfőn csehszlovák zenei hét kezdődik a rádióban csehszlovákia felszabadulásának 18. évfordulója alkalmából. az ünnepi hét programja sokoldalúan mutatja be a mai csehszlovák zenészerzőket és előadóművészeket. felcsendülnek majd a rádióban a klasszikus cseh és szlovák zene kimagasló alkotásai is. /mti/

--

bb 76. barcs sándor, az mti vezérigazgatója,

gk szb sr

1963. május 4.

aki a magyar labdarugó válogatott csapat vezetőjeként stockholmban tartózkodik, szombat délelőtt ellátogatott jan otto modighoz, a svéd távirati iroda /t.t./ igazgatójához és elbeszélgetett vele a két távirati iroda együttműködésének kérdéséről. /mti/

--

bb 77. elutazott a magyar küldöttség az egészségügyi világszervezet 16. közgyűlésére

i ms/gk szb sr

1963. május 4.

magyarország csaknem egy évtizeden át nem volt tagja az egészségügyi világszervezetnek. újrabelépésünk óta első ízben vesz részt magyar delegáció a világszervezet közgyűlésén. szombat délelőtt dr. simonovits istvánnak, az egészségügyi miniszter első helyettesének vezetésével háromtagú küldöttség utazott genfba az egészségügyi világszervezet 16. közgyűlésére. a küldöttségben helyet foglal dr. felkai dénes, a külügyminisztérium főosztályvezetője és dr. szabó zoltán, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára is. a magyar küldötteket a ferihegyi repülőtéren mód péter, a külügyminiszter első helyettese, dr. vilmon gyula egészségügyi miniszterhelyettes, sárfi rózi, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének titkára, valamint a két minisztérium és a szakszervezet vezető munkatársai bucsúztatták. /mti/

--

16.07/n

-40-

1637 Zeli

bb 78. iskolai és üzemi ünnepek az anyák napja alkalmából

ö vid/fm szb fm

1963. május 4.

az anyák napja alkalmából már szombaton több helyen rendeztek kis ünnepeket. budapest üzemeiben, hivatalokban és iskoláiban a kisz-szervezetek tagjai, az ifjumunkások virágcsokrokkal és üdvözlő kártyákkal kedveskedtek az édesanyáknak.

hasonló megemlékezések voltak a vidéki városokban és falvakban is. borsod megye iskoláiban, óvodáiban és napközi otthonaiban több mint 20 000 gyermek köszöntötte az anyákat ünnepi műsorral, sajátkészítésű kézimunkákkal és más ajándéktárgyakkal. - a somogyi fiatalok díszes levelezőlapokon, szivalaku keretbe foglalt feliratokon tolmácsolták jókívánságaikat. a kaposvári textilművek szakszervezeti bizottsága kis ünnepeket rendezett, amelyen megajándékozták a többgyermekes anyákat. - a vas megyei kisz-bizottság sokszáz kisz-fiatal édesanyjának küldött köszöntő kártyát. - székesfehérvár általános iskoláiban az osztályfőnöki órákon emlékeztek meg az anyák napjáról. - a dunaujvárosi mórlic zsigmond általános iskolában nemcsak az anyukákat, hanem a nagymamákat is szeretettel köszöntötték a szombati ünnepeken. - győr-sopron megye legtöbb óvodájában, iskolájában ünnepi műsort adtak a gyermekek. - zala megye üzemeiben a munkásfiatalok virággal s ajándékokkal kedveskedtek a dolgozó édesanyáknak. /mti/

--

bb 79. meggondolatlanasgból - halálos szerencsétlenség

i vid/fm szb fm

1963. május 4.

május 3-án táncpróbára készültek a győri kötöttkesztyűgyár fiataljai. a kultúrteremben huzatot éreztek, amelyet az okozott, hogy a teremtől elkerített, ideiglenesen dobozraktárként használt helyiség fölött el volt huzva egy műanyaglemez. németh etelke 17 éves hivatalsegéd a tilalom ellenére átmászott az elkerített részbe, és meg akarta igazítani a lemezt. a gerendán megcsuszott és három méter magasból olyan szerencsétlenül esett le, hogy a helyszínen meghalt. az ügyben megindították a vizsgálatot. /mti/

--

16.25/n

-41-

1640

Zeli

bb 80. időjárásjelentés

tr szb

1963. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. május 4-nén, szombaton este:

felhőátvonulások

várható időjárás vasárnap estig: felhőátvonulások, az ország egyes részein átfutó esővel, esetleg zivatarral. időnként élénk északi szél. a nappali felmelegedés vasárnap nyugaton kissé erősebb, keleten viszont valamivel gyengébb lesz, mint szombaton volt. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: nyugaton 11-14, keleten 15-18 fok között. /mti/

--

bb 81. bemutató a jókai színházban

t sr/hné szb

1963. május 4.

szombaton este a jókai színházban bemutatták csokonai vitéz mihály tempefői című vígjátékát. a főbb szerepeket kovács károly, süttö irén, dayka margit, horváth gyula, beszterczei pál, györgy lászló, keres emil, peti sándor, keleti lászló és egri istván alakította. a díszleteket rajkai györgy, a jelmezeket láng rudolf tervezte. a zenét összeállította és részben szerezte behár györgy. a csokonai vígjátékot benedek andrás dolgoztá át, kazimir károly és gosztonyi jános rendezte.

a vígjátékot a bemutató közönsége tetszéssel fogadta. /mti/

--

19.52/n

-42-

le

MTI.

Kindja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 159-490, 369-690

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. május 5.

bb.1. újabb érdekes színházi bemutatók szegeden

vid fm/tné

1963. május 5.

május 7-én kedden érdekes bemutatókat tartanak a szegedi nemzeti színházban. egy este három különböző darabot láthat majd a közönség. vidéken először ekkor mutatják be bartók: a kékszakállu herceg vára című egyfelvonásos operáját versenyi ida rendezésében. a zenekart vaszy viktor vezényli. kettős, illetve hármass szereposztásban szalma ferenc, sinkó györgy, ivánka irén, kemény kló, csajbók teréz, mécs károly és kovács jános lép a darabban színpadra az egyes előadásokon.

a másik két egyfelvonásost a színház újjászervezett balettkara mutatja be. bartók „csodálatos mandarin, -ját. harangozó gyula rendezi és ő szerkesztette a koreográfiát is. a bemutatásra kerülő harmadik darab ravel: „introduction, és „allegro, című művére komponált táncjelenet. j. charrat alapján a koreográfiát hamala irén tervezte és tanította be. érdekessége a ravel darabnak, hogy ezt hazánkban először a szegedi nemzeti színház tűzte műsorára. a balett előadásokon a zenekart vaszy viktor és szalatsy istván vezényli. /mti/

--

bb.2. kitűnőre vizsgázott vas megye legfiatalabb idegenvezetője

vid fm/tné cs fm

1963. május 5.

a napokban újabb 16 idegenvezető vizsgázott szombathelyen. közülük kitűnő eredménnyel végezte el a három hónapos tanfolyamot árvas katalin elsőosztályos gimnazista lány, vas megye legfiatalabb idegenvezetője. rövidesen rábizzák az első vendégcsoportot, vele egyidős diákokkal ismerteti meg vas megye a történelmi multu székhelyét. /mti/

--

- 1 -